

og Naturvernforbundet i Sør-Trøndelag

Oslo/Trondheim, 01.02. 2012

Til: Norges vassdrags- og energidirektorat, Oslo (nve@nve.no)

Søknad om bygging av Prestfossen kraftverk i Selbu kommune, Sør-Trøndelag – høring

Naturvernforbundet i Sør-Trøndelag og Naturvernforbundet anmoder på det sterkeste om at det ikke blir gitt konsesjon til den utbygging av Presfossan kraftverk i Garbergelva som nå er konsesjonssøkt.

Vi viser til NVE's brev av 17. oktober 2011 og senere meddelelse om utsatt høringsfrist til 1. februar 2012.

Forslaget om utbyggingen i Garbergelva kan ikke sees som et tiltak isolert innenfor den del av området som direkte berøres. Garbergelva er en del av det verdifulle landskapsområde som fra fjellet starter med Roltdalen og Skarvan nasjonalpark – fortsetter med det helt spesielle Stråsjøen-Prestøyen naturreservat, med det unike meander, hvoretter Garbergelva med fossefallene avslutter helheten ned til Selbusjøen.

Roltdalen og Skarvan nasjonalpark har med alle sine naturkvaliteter manifestert seg som en våre fremste med formål ”..å ta vare på et i det vesentligste urørt fjell og skogsområde typisk for regionen.” Stråsjøen-Prestøyen naturreservat med sine karakteristika, bl.a. et yrende liv av hekkende fuglearter og en estetisk perle med sin meanderende elv med formål ”...å bevare et viktig våtmarksområde med tilhørende plantesamfunn, fugleliv og annet dyreliv som naturlig er knyttet til området.” Vi viser til de store naturverdier i områdene – grundig dokumentert gjennom faglig materiale og av alle, som på ulike måter, har opplevd de ulike sider av naturen. Området representerer et totalt naturlandskap som er verdt å ta vare på som en helhet.

Det er kjent at Trondheim E-verk tidligere hadde klare planer om større utbygginger i området. Først Kvern fjellvatna som i dag ligger i nasjonalparken. Senere flyttet E-verket seg nedover. Nå gjaldt det Stråsjøen som lå teknisk laglig til med dam ved Vekta.

Det er i dag en stor grad av enighet om at det var en lykke for vår felles naturarv at planene for disse prosjekt ble stoppet, og at det senere ble besluttet at dette inkluderte naturverdier som var uerstattelige og at utbygging derfor var uaktuelt.

Garbergelva er en selvfølgelig del av dette helhetlige naturlandskapet. Dette understrekes også av den nærhet, rent avstandsmessig, utbyggingsområdet har til de to vernede områder –

en km fra naturreservatet og fire km fra nasjonalparken. Det skal være vanskelig å bortforklare at det aktuelle utbyggingsprosjekt river opp en helhet som landskapsmessig er unikt. Elva representerer også i seg selv et spesielt landskapselement – med trange, nesten topografisk utilgjengelige, juv, de ulike fossefall med en flora og fauna som er karakteristisk for slike områder.

Biologisk mangfold

Rødlista for arter i Norge (Artsdatabanken 2010) viser at for hele 87 prosent av artene på lista så er trusselen ødeleggelse av arealer og en bit- for- bit nedbygging av norsk natur. En utbygging av Garbergelva vil øke presset på arter og naturtyper som er spesifikt knytta til sårbar vassdragsnatur. Når det gjelder dokumentert biologisk mangfold knyttet til vassdraget, viser vi bl.a. til ”Miljørapport – Kraftverk i Prestfossan, Verknader på biologisk mangfold” utarbeidet av Ole Kristian Spikkeland Naturundersøkelser – 2007. Rapporten viser at en utbygging vil medføre meget betydelige negative virkninger på det biologiske mangfoldet. Sikre rødlistearter innenfor planområdet er blant annet oter, gaupe og hønehauk (alle i kategori VU, sårbar) samt kongeørn og fjellvåk (begge i kategori NT, nær trua). Høyere oppe i nedbørsfeltet finnes flere rødlista fugle- og pattedyrearter. Av verdifulle naturtyper nevner vi særlig bekkekløft og fossesprøytsoner, som begge er klassifisert som hensynskrevende. Spesielt i perioder med lav vannføring vil det være vanskelig å opprettholde fuktmiljøet knyttet til disse to naturtyper.

Omfanget for det biologiske mangfoldet er på en 5- punktskala fra ”Stort negativt” (5), til ”Stort positivt” (1), konkludert å ligge på 4,5 (mellom ”Stort negativt” og ”Middels negativt”).

Konsekvensene for det biologiske mangfoldet er på en 9-punktskala fra ”Svært stor negativ” (9), til ”Svært stor positiv” (1), konkludert å ligge på 7 ”Middels negativt”. Begge konklusjonene gir et alvorlig bilde av prosjektets innvirkning på det biologiske mangfold.

Det er hovedhensikten med all kommuneplanlegging å ta stilling til de ulike arealverdier som kommunen består av. Det er på dette tidspunkt, uten at enkeltprosjekt forstyrrer denne vurdering, at man skal ta stilling til hvordan kommunens arealer bør forvaltes. Utbyggingsområdet er i kommuneplanen definert som LNF-sone 1 hvor det bl.a. fastslås at ”det knytter seg vesentlige sektorinteresser til disse områdene som gjør at det ikke ønskes utbygging her”. Og videre – ”I disse områder er det ikke tillatt med annen bygge- og anleggsvirksomhet enn den har tilknytning til stedbunden næring.” Det viser at Selbu kommune i sitt grunnlagsdokument for området mener at her er verdiene av den karakter at de skal forvaltes i sin naturlige form.

I den østlige del av nasjonalparken – i Skarvandelen – er nabovassdraget, Sona, vernet. Denne utgjør på mange måter en del av helheten på sitt område som Garbergelva er på sitt.

Garbergelva er en av ”topp-seks-elver” som fremgår av den liste Norges Naturvernforbund har utarbeidet over vassdrag som ikke må bygges ut. I den store sammenheng, hvor mange elver over hele landet utgjør naturelementer som en av ulike grunner mener ikke bør bygges ut, viser denne prioritering hvilken vekt Naturvernforbundet legger på de verdier Garbergelva representerer.

Det ligger nå omkring 600 småkraftsøknader til behandling hos NVE. Vi forventer at NVE prioriterer sterkt blant disse slik at alle vassdrag med store landskaps- og biologisk mangfoldverdier ikke vil være aktuelle for utbygging. Blant disse er så absolutt Garbergelva.

Energieffektivisering er løsningen

Det anføres i konsesjonssøknaden at kraftsituasjonen i Midt-Norge er av en slik karakter at det tilsier utbygging. Denne argumentasjon er fra mange og ulike hold tilbakevist. Alt tyder på at det i løpet av få år vil bli et betydelig kraftoverskudd i Norge og at økt overføringskapasitet også vil fjerne "kraftkrisen" i Midt-Norge. Samtidig vil vi påpeke at energieffektivisering er et svært godt alternativ til kraftutbygging. Vi viser til et oppdrag fra fylkeskommunene i Trøndelag der Siemens i 2011 laget en rapport som viser at det er et stort potensial i energieffektivisering i industrien i Trøndelag. Rapporten peker på hvordan det kan satses på miljøvennlige løsninger som vil bedre forsyningssikkerheten og styrke industri og næringsliv i regionen. I et felles brev til Olje- energidepartementet fra NITO, Nord- og Sør-Trøndelag fylkeskommuner og Naturvernforbundet understrekes det at Midt-Norge kan bli et utstillingsvindu for klimavennlige energiløsninger med målrettet satsing på energieffektivisering, basert på høy faglig kompetanse i industri, byggenæring og næringsliv forøvrig. Hovedkonklusjonene fra Siemensrapporten er at industrien i Trøndelag alene kan redusere det elektriske forbruket med 26 prosent. Disse fakta understreker at kraftbehovet ikke er et reelt argument for utbygging i Garbergelva.

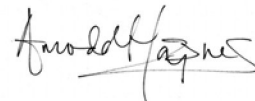
Naturvernforbundet anmoder derfor på det sterkeste at det ikke blir gitt konsesjon på den søknad som nå foreligger for utbygging av Prestfossan kraftverk i Garbergelva. Vi viser spesielt til naturmangfoldlovens kapittel II, §§4-12, og særlig § 8 kunnskapsgrunnlaget, § 9 føre-var prinsippet, som begge klart tilsier at Garbergelva må sikres mot kraftutbygging.

Med vennlig hilsen

Naturvernforbundet i Sør-Trøndelag

Steinar Nygaard /s/
Leder Sør-Trøndelag

Naturvernforbundet

Arnodd Håpnes
fagleder naturmangfold